

Управління ризиками в системі публічного адміністрування та е-урядування

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Третій (освітньо-науковий)</i>
Галузь знань	<i>28 Публічне управління та адміністрування</i>
Спеціальність	<i>281 Публічне управління та адміністрування</i>
Освітня програма	<i>Публічне управління та адміністрування</i>
Статус дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Форма навчання	<i>Очна (денна, вечірня)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>2-й рік підготовки, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>120 год (4 кредити ЕКТС), в т.ч.: 14 лекційних, 28 практичних/семінарських, 78 годин на СРС</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік / модульна контрольна робота</i>
Розклад занять	rozklad.kpi.ua
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Архипова Євгенія Олександрівна, к.філос.н., доцент (лекції, практичні) evqar55@gmail.com</i>
Розміщення курсу	<i>Google classroom</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Дисципліна «Управління ризиками в системі публічного адміністрування та е-урядування» належить до вибіркових дисциплін, які пропонуються до опанування здобувачам третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Публічне управління та адміністрування».

Метою навчальної дисципліни є формування у аспірантів здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері публічного управління та адміністрування шляхом формування сучасних теоретичних знань, умінь і навичок щодо управління ризиками в системі публічного адміністрування та е-урядування.

Предметом навчальної дисципліни є теоретичні та практичні аспекти управління ризиками, зокрема особливості управління ризиками в системі публічного управління та електронного урядування.

В ході опанування навчальної дисципліни здобувачі мають змогу поглибити такі компетентності та результати навчання:

1. (СК05)¹ Здатність розробляти нові підходи та адаптувати кращі практики, застосовувати й удосконалювати управлінські технології в сфері публічного управління та адміністрування в умовах нових викликів та ризиків.
2. (СК06) Здатність до розробки науково обґрунтованих рекомендацій щодо вдосконалення публічного управління та адміністрування
3. (СК07) Здатність визначати, науково обґрунтовувати та критично оцінювати стратегічні напрями розвитку на загальнодержавному, регіональному, місцевому та на рівні організації в контексті європейської та євроатлантичної інтеграції.
4. (СК08) Здатність забезпечувати належний рівень якості наукових/науково-методичних продуктів, послуг чи процесів.
5. (ЗК 02) Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
6. (ЗК 04) Здатність ініціювати дослідницько-інноваційні проєкти та автономно працювати під час їх реалізації.
7. (ЗК 05) Здатність налагоджувати наукову взаємодію, співробітництво.

- результати навчання:

1. (ПРН06) Уміти визначати, оцінювати й обґрунтовувати стратегічні напрями розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому рівнях та на рівні публічної організації.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Дисципліна «Управління ризиками в системі публічного адміністрування та е-урядування» є вибірковою дисципліною для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, яка вивчається на другому році навчання та не потребує від здобувачів наявності специфічних знань чи умінь. Для успішного опанування дисципліни абсолютно достатніми є базові знання, уміння та навички, якими апіорі володіє здобувач. Для підготовки до окремих занять використовуються англійські джерела, відповідно здобувачі повинні бути готовими до активізації своїх мовних компетентностей на рівні читання та перекладу наукових текстів.

Опанування цієї дисципліни сприятиме розкриттю потенціалу здобувачів в контексті дослідження стратегічних напрямків розвитку та антикризового управління у галузі публічного управління та адміністрування.

3. Зміст навчальної дисципліни

Сутність ризику та його властивості. Задачі ризик-менеджменту.

Понятійний апарат, механізми виникнення та розвитку ризиків.

Структура та класифікація ризиків. Невизначеність

Моделі (концепції) та об'єкти ризику.

Організація управління ризиками. Міжнародні стандарти в сфері ризик-менеджменту

Оцінювання ризиків. Вплив на ризик.

Експертне оцінювання при аналізі ризиків.

Ризики в системі публічного управління та електронного урядування.

Інформаційні ризики.

Ризики в системі публічного управління та електронного урядування.

---

¹ у дужках після номеру подано шифр компетентності чи результату навчання згідно з ОНП.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Архипов О. Є. Вступ до теорії ризиків: інформаційні ризики : монографія. Київ, 2015. 153 с.
2. Мороз В. М. Ризик-менеджмент : навч. посібник для студ. спец. 281 «Публічне управління та адміністрування». Харків : НТУ «ХПІ», 2018. 140 с. URL: <https://fpk.in.ua/images/biblioteka/4bac finan/Book 2018 Moroz Ryzyk menedzhment.pdf> (дата звернення: 10.05.2024)
3. Калініченко З. Д. Ризик-менеджмент : навч. посібник для здобувачів спец. 051 «Економіка» та 073 «Менеджмент». Дніпро : ДДУВС, 2021. 224 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/5854/1/1%20%9a%b0%bb%d1%96%bd%d1%96%d1%87%b5%bd%ba%be%20%97%a0%98%97%0%98%9a-%9c%95%9d%95%94%96%9c%95%9d%a2%20%9d%b0%b2%d1%87%20%bf%be%d1%81%d1%96%b1.pdf> (дата звернення: 10.05.2024).
4. Занора В. О., Войтко С. В. Управління підприємствами: планування технологічних витрат, ризик-менеджмент, мотивування, прийняття управлінських рішень : монографія. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 224 с.

Додаткова література:

1. Arkhyrov, O., Gregus, M., Arkhyrova, Ye. Application of a risk-based approach using reflexive risk models in building information security systems (2020) CEUR Workshop Proceedings, 2805, pp. 130-143.
2. Terje Aven, Ortwin Renn. Risk Management and Governance Concepts, Guidelines and Applications. Springer Heidelberg Dordrech, London, New York, 2010. DOI 10.1007/978-3-642-13926-0. (дата звернення: 10.05.2024)
3. Paula Sonja Karlsson. Risk governance in collaborative public service provision, 2015.
4. Gambhir Bhatta. Public Sector Governance and Risks: A Proposed Methodology to do Risk Assessments at the Program Level, 2008.
5. Bhatta, Gambhir. Public sector governance and risks: a proposed methodology to do risk assessments at the program level Mandaluyong City, Phil.: Asian Development Bank, 2008.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Тема 1. Сутність ризику та його властивості. Задачі ризик-менеджменту

Лекція 1. Ризики в історичному аспекті та в сучасному світі. Основні характеристики ризиків

1. Сутність та основні характеристики «суспільства ризику».
2. Основні фактори, які обумовлюють зростання рівня ризиків в сучасному світі.
3. Основні поняття та категорії теорії ризиків, логіка розвитку ризикової ситуації.
4. Співвідношення понять «шанс» та «ризик» в теорії ризиків.
5. Найуживаніша форма показника ризику, її зміст та параметризація.

Практичне заняття 1

Етапи розвитку ризик-менеджменту. Актуальність ризик-менеджменту для організацій, його цілі та задачі.

Основні поняття теорії ймовірностей, що застосовуються в аналізі ризиків.

Завдання на СРС:

1. Наведіть приклади ризикових ситуацій.
2. Визначте для представлених ситуацій джерела небезпеки, загрози, об'єкти ризику та ймовірні збитки.

Тема 2. Понятійний апарат, механізми виникнення та розвитку ризиків

Практичне заняття 2

Основні поняття ризик-менеджменту. Сутність ризику. Механізм виникнення та розвитку ризиків. Функції ризику.

Зміст понять «сума (об'єднання) випадкових подій» та «добуток (переріз) подій». Елементарні задачі на обчислення ризику.

Завдання на СРС: Наведіть приклади механізму виникнення та розвитку ризиків.

Тема 3. Структура та класифікація ризиків. Невизначеність

Лекція 2. Структура та класифікація (види) ризиків. Невизначеність

1. Структура ризику.
2. Класифікація ризиків за об'єктами, за джерелами негативних впливів.
3. Сутність та причини виникнення невизначеності.
4. Ступені невизначеності, схема виродження невизначеності, класифікація невизначеностей.
5. Показники невизначеності, їх вимірювання та обчислення.

Практичне заняття 3

Невизначеність та ризики. Класифікація невизначеностей. Показники невизначеності.

Сутність поняття «повна група подій». Класичне визначення ймовірності подій (безпосередній підрахунок ймовірностей у досліді з обмеженою кількістю варіантів подій). Статистичні оцінки ймовірностей.

Завдання на СРС:

1. Складіть класифікацію ризиків за механізмом виникнення загроз.
2. Назвіть основні і додаткові критерії класифікації ризиків.
3. Розв'яжіть задачу. Можливі два варіанти розвитку небажаних подій, ймовірності яких $P_1=P_2=0,5$. Обрахувати ентропійний показник рівня невизначеності. Покласти значення ймовірностей рівними $P_1=0,8$ та $P_2=0,2$ і розрахувати нове значення ентропії. Порівняти отримані результати, врахувавши типи розподілу.

Практичне заняття 4

Види ризиків за сферою визначення.

Сутність та класифікація економічних ризиків, методи їх аналізу та шляхи мінімізації.

Основні характеристики індивідуальних ризиків. Оцінювання власних індивідуальних ризиків.

Ризики в підприємстві. Ризики у сфері маркетингу. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності.

Суть і характеристики фінансових ризиків. Валютні ризики. Інвестиційні ризики.

Завдання на СРС:

1. Навести приклади ризиків в публічному управлінні, оцініть їх значення.
2. Пояснити застосування демографічних моделей для оцінювання ризиків передчасної смерті.
3. Визначити кількісні аспекти оцінювання вартості людського життя.

Тема 4. Моделі (концепції) та об'єкти ризику

Лекція 3. Небезпеки, загрози та моделі ризиків

1. Класифікація небезпек за джерелом виникнення, за їх розподіленням у часі та за територією.
2. Класифікація загроз за негативними факторами, що характеризують існування та дію загроз.
3. Вразливість об'єктів ризику як властивість їх стійкості та захищеності від впливу загроз.
4. Основні описові концепції ризику та їх формалізація у моделях ризику.
5. Концепції нульового та прийняттого ризику.
6. Вплив рівня невизначеності специфікації (опису) ризику на вибір моделі ризику.

Практичне заняття 5

Концепції (моделі) ризику: небезпека-ризик, невизначеність-ризик, можливість-ризик.

Способи визначення апріорних та апостеріорних ймовірностей для реальних ризикових ситуацій. Умовна ймовірність. Обчислення ймовірностей для системи залежних подій. Теорема Байєса.

Завдання на СРС:

1. Запропонувати сценарії ситуацій на кожному з моделей ризиків. Проаналізувати їх з точки зору наявності та повноти інформації про джерела небезпеки, характеристик та параметрів загроз, параметрів ризиків.
2. У запропонованих сценаріях класифікувати небезпеки, загрози та вразливості об'єктів ризику. За умови відсутності зазначених певних складових структури ризику внести необхідні доповнення.
3. Співставити отримані описи (специфікації) між собою та виявити їх характерні особливості.

Тема 5. Організація управління ризиками. Міжнародні стандарти в сфері ризик-менеджменту

Лекція 4. Організація управління ризиками, процес управління ризиками

1. Управління ризиками: поняття, методологія.
2. Структура, рівні та механізми управління ризиками.
3. Застосування процесного підходу до забезпечення якості будь якого виду діяльності.
4. Методика (цикл) Демінга-Шухарта.
5. Основні способи та інструменти управління ризиком.
6. Психологічні аспекти прийняття рішень в умовах ризику.

Завдання на СРС:

1. Надати приклади, що ілюструють найбільш поширені механізми управління ризиками.
2. Співставити способи реалізації інформаційних загроз з відповідними методами їх нейтралізації.
3. Охарактеризуйте особливості комунікації ризику.

Лекція 5. Міжнародні стандарти про методи та настанови з аналізу ризиків

1. Методологічне та нормативне забезпечення аналізу та обрахування ризиків.
2. Основні положення та область застосування міжнародних стандартів ISO/IEC 31000, BS 31100, ISO/IEC 31010 щодо оцінювання ризиків.
3. Основні поняття оцінювання ризику.
4. Визначення контексту ризик-менеджменту за стандартом AS/NZS 4360:2004.
5. Ідентифікація ризиків.
6. Головні етапи процедури оцінювання ризиків за стандартом ISO/IEC 31000.
7. Вибір методів оцінювання ризику за ISO 31010

Завдання на СРС: проаналізувати відповідність викладених в матеріалах попередніх лекцій підходів, методів та прийомів змісту розглянутих міжнародних стандартів.

Практичне заняття 6

Стандарти в сфері ризик-менеджменту. Принципи ризик-менеджменту. Структура ризик-менеджменту. Процес ризик-менеджменту.

Тема 6. Оцінювання ризиків. Вплив на ризик

Лекція 6. Методи оцінювання ризиків

1. Кількісний та якісний підходи до оцінювання ризику.
2. Структура показника кількісного рівня ризику.
3. Структура трифакторного показника ризику.
4. Оцінювання комплексних наслідків реалізації сукупності загроз.
5. Особливості практичного аналізу та обрахування ризиків.
6. Методи оцінювання ймовірнісних параметрів ризиків, суб'єктивні ймовірності.
7. Методи якісного оцінювання ризиків.

Практичне заняття 7

Загальна характеристика способів впливу на ризик. Уникнення ризику. Збереження ризику.

Передача ризику. Страхування як метод управління ризиком. Диверсифікація та лімітування як способи зниження ризику.

Розв'язок задач на теорему Байеса.

Завдання на СРС: В рамках завдання на СРС до Лекції, застосувати кількісний та якісний підходи до оцінювання ризику, застосувати табличну методику оцінювання ймовірнісних параметрів ризиків.

Тема 7. Експертне оцінювання при аналізі ризиків

Практичне заняття 8

Типи та види експертиз, багатооб'єктні експертизи. Застосування експертних методів при оцінюванні ризиків в публічному управлінні та електронному урядуванні. Застосування експертних оцінок для визначення параметрів, що застосовуються для обчислення рівнів ризиків.

Поняття компетентності експертів, методи оцінювання компетентності експерта.

Практичне заняття 9

Комп'ютерний практикум. Обробка даних, отриманих в ході групової експертизи.

Практичне заняття 10

Комп'ютерний практикум. Крокова регресія. Визначення рівнів компетентності експертів за даними багатооб'єктної експертизи.

Завдання на СРС: Приклади використання експертних оцінок в публічному управлінні та адмініструванні.

Тема 8. Ризики в системі публічного управління та електронного урядування

Лекція 7. Ризики в системі публічного управління та електронного урядування

1. Загальна характеристика ризиків в системі публічного управління та електронного урядування.
2. Оцінювання ризиків державних, регіональних та місцевих програм
3. Інформаційні ризики в публічному управлінні.
4. Управління ризиками в публічній політиці.
5. Корупційні ризики. Оцінювання та управління ризиками в ЦНАП

Практичне заняття 11

Інформаційні ризики

Сутність інформаційних ризиків. Системні аспекти захисту інформації. Стандарти ISO про принципи аналізу та управління інформаційними ризиками. Інформаційні ризики в публічному управлінні та адмініструванні. Практичні аспекти оцінювання ризиків реалізації загроз в інформаційних системах.

Завдання на СРС:

1. Класифікації загроз інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах
2. Методичні основи та способи визначення цінності інформації

Практичне заняття 12

Цінність інформації. Методи оцінювання інформаційних ризиків

1. Методичні основи та способи визначення цінності інформації.
2. Застосування ноніусного методу для визначення цінності інформації
3. Застосування системи комбінованих шкал для оцінки інформаційних втрат.
4. Ризики порушення державної таємниці. Сценарний метод оцінювання шкоди, заподіяної витоком секретної інформації.
5. Застосування економіко-вартісних моделей для оцінювання ризиків та дослідження ефективності інвестицій у захист інформації

Завдання на СРС:

1. Застосувати вартісно-мотиваційний підхід до опису найбільш поширених інформаційних загроз.

2. Визначити етапи оцінювання ризиків за міжнародними стандартами, які дозволяють застосовувати вартісно-мотиваційний підхід.
3. Проаналізувати настанови та рекомендації ДСТУ ISO/IEC 13335-3,
4. Визначити основні положення ДСТУ ISO/IEC 13335-4 з управління ризиками в інформаційних системах.

Практичні заняття 13-14

Презентація дослідження ризиків в обраній сфері.

Модульна контрольна робота.

Можлива тематика досліджень:

- Оцінювання ризиків державних, регіональних та місцевих програм.
- Управління ризиками при спільному наданні державних послуг: закордонний досвід.
- Корупційні ризики.
- Комунікації ризику.
- Аналіз Case Study (Управління ризиками нанотехнологій; готівкова каса та ризик третіх сторін).

6. Самостійна робота здобувача

Питання до самостійного опрацювання зазначені в завданнях до практичних занять.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Запланований до розгляду перелік питань лекційних чи практичних занять може змінюватись в залежності від освітньо-наукових чи професійних інтересів здобувачів.

Система оцінювання орієнтована на отримання балів за засвоєння теоретичних знань, розвиток практичних умінь та навичок, а також на стимулювання активності здобувачів на заняттях.

Основні матеріали або посилання на матеріали чи ресурси, потрібні для вивчення навчальної дисципліни, розміщуються у Google class. Для розвитку навичок пошуку інформації та її критичного аналізу здобувачі заохочуються до самостійного пошуку матеріалів чи ресурсів для додаткового/поглибленого вивчення окремих питань дисципліни. Виконання завдання із дослідження ризиків в обраній сфері обов'язково потребує самостійного пошуку і роботи з джерелами.

Відвідування занять

Сам факт **відвідування** лекцій та практичних не оцінюється. Оцінюється виключно робота, яку здобувачі виконують на заняттях (зокрема, відповіді, активність, презентація дослідження, виконання модульної контрольної роботи). Невиконання здобувачами цих видів робіт може призвести до порушення умов PCO та виникнення академічної заборгованості. Аспірантам також рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них пояснюється теоретичний матеріал, розбираються та аналізуються практичні роботи, що сприяє кращому розумінню матеріалу.

Академічна доброчесність та норми етичної поведінки

Принципи академічної доброчесності та норми етичної поведінки визначені у розділах 2 та 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Заборонено представлення чужих навчальних та/або наукових результатів як своїх. Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Здобувачі мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано.

Дистанційне навчання

Дистанційне навчання через проходження онлайн-курсів за певною тематикою допускається за умови погодження зі здобувачами.

Враховуючи студентоцентричний підхід, за бажанням здобувачів, допускається вивчення матеріалу за допомогою англійських онлайн-курсів за тематикою, яка відповідає тематиці конкретних занять.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для всіх здобувачів з особливими освітніми потребами. У разі потреби завдання можуть бути скориговані.

Навчання іноземною мовою

Додатковий матеріал в межах окремих тем може пропонуватися англійською мовою.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: відповіді на практичних заняттях, виконання тематичних завдань, МКР.

Календарний контроль: проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог PCO. Умови одержання першої атестації: рейтинг ≥ 15 балів, другої ≥ 30 балів.

Семестровий контроль відбувається у формі заліку.

Рейтинг аспіранта з дисципліни складається з балів, які він отримує за:

- 1) відповіді та активність на семінарських заняттях;
- 2) виконання та презентацію завдання за темою наукового дослідження
- 3) МКР.

МКР та залікова контрольна робота проводяться у вигляді тестового контролю та охоплює теоретичні питання, які розглядались на заняттях. Умовою допуску до заліку є виконання індивідуального завдання.

Рейтингова система оцінювання

Вид роботи	Бали	Кількість	Сума
Відповідь на семінарських заняттях	5	6	30
Інша робота на семінарських заняттях	3	10	20
Завдання за темою дослідження	30	1	30
МКР	20	1	20
Всього			100

Максимальна кількість балів за **відповіді на семінарських заняттях** складає 5 балів* 6 доповідей =30 балів.

Інші види робіт на семінарських заняттях передбачають участь у обговоренні, дискусії, виконання поточних завдань (тестів, розв'язок задач), аналіз кейсів тощо.

Критерії оцінювання:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації); під час доповіді (обговорення) здобувач демонструє повне знання навчального матеріалу, логічне подання, розуміння термінології, методів тощо, правильно і обґрунтовано приймає необхідні рішення, наводить доцільні приклади, вільно інтерпретує інформацію – доповідь 4,6-5 балів, інша активність – 3 бали.
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з несуттєвими недоліками, або незначне порушення логіки викладення, недостатня аргументація чи обґрунтування – доповідь 3,8-4,5 балів, інша активність – 2,5 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь здобувача/здобувачки (не менше 60% потрібної інформації), засвоєно основний теоретичний матеріал, але допускаються неточності та окремі прогалини в знаннях, відсутня або хибна інтерпретація матеріалу – доповідь 3-3,7 балів, інша активність – 2 бали;
- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0 балів.

Завдання за темою дослідження

В межах дисципліни передбачено виконання одного індивідуального завдання, за яке можна заробити до 30 балів.

Критерії оцінювання:

- «відмінно», тема дослідження розкрита повною мірою (не менше 90% потрібної інформації); здобувач вільно орієнтується в поданому матеріалі, аргументує свою позицію, відповідає на уточнюючі питання; презентація логічно структурована, робота здана вчасно – 27-30) балів;
- «добре», тема дослідження розкрита достатньо повно (не менше 75 % потрібної інформації); або здобувач добре орієнтується в поданому матеріалі, але відповіді потребують уточнень, виникають складнощі з інтерпретацією окремих деталей; презентація логічно структурована, робота надана вчасно або із незначним порушенням дедлайну – 22 - 26 балів;
- «задовільно», тема дослідження розкрита частково (не менше 60% потрібної інформації) або здобувач погано орієнтується в поданому матеріалі, відповіді потребують суттєвих уточнень, є прогалини у володінні термінологією; або робота якісна, але здана із суттєвим порушенням дедлайну – 17 - 25 балів;
- «незадовільно», робота не відповідає вимогам на 17 балів, здобувач не орієнтується в матеріалі, відповідь вкрай обмежена – 0 балів.

МКР

МКР передбачає надання здобувачем відповідей на тестові питання закритого типу. Правильна відповідь на питання оцінюється в один бал. В тесті 20 питань, тобто максимально за МКР можна заробити 20 балів. Якщо здобувач надав правильні відповіді менше ніж на 60% питань (набрав менше 12 балів), то МКР вважається незарахованою і здобувач отримує 0 балів.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
<i>100-95</i>	<i>Відмінно</i>
<i>94-85</i>	<i>Дуже добре</i>
<i>84-75</i>	<i>Добре</i>
<i>74-65</i>	<i>Задовільно</i>
<i>64-60</i>	<i>Достатньо</i>
<i>Менше 60</i>	<i>Незадовільно</i>
<i>Не виконані умови допуску</i>	<i>Не допущено</i>

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено:

доцент кафедри теорії та практики управління, кандидат філософських наук, доцент,
Архипова Євгенія Олександрівна

Ухвалено кафедрою теорії та практики управління (протокол № 15 від 07.06.2024 р.)

Погоджено Методичною комісією КПІ ім. Ігоря Сікорського (протокол № 9 від 26.06.2024 р.)